

Population et Sociétés

2016, č. 534–539

Červen, č. 534

Člověk může zemřít jen jednou, ale kombinací mnoha příčin?

(Aline Désesquelles, Andrea Gamboni, Elena Demuru a síť MultiCause¹⁾)

Při úmrtí je lékařem vypsán úmrtní list, který specifikuje příčinu úmrtí, někdy popisuje i více příčin podílejících se na smrti. Zájem o tyto informace (stručný přehled je obsahem tohoto bulletinu) vedl mezinárodní kolektiv ke zkoumání vývoje příčin úmrtí ve Francii a také k porovnání častých problémů mezinárodních srovnání v této oblasti. Ty jsou často dané trvajícím rozdílností úmrtních listů. Je logické, že zájem o vícečetnost příčin úmrtí umožňuje lépe porozumět trendům v úmrtnosti. Je totiž obvyklé, že se jedná vždy o několik příčin úmrtí. V roce 2011 to například bylo ve Francii v průměru 2,4 příčin. Skutečnost, že obecně je určována jen jedna příčina úmrtí mnohdy vede k tomu, že je podceňován vliv některých chorob na úmrtnost. V textu jsou uváděny jako příklad nemoci endokrinní, výživové a metabolické.

Připojeny jsou tři grafy, první prezentuje počet příčin úmrtí podle věkových kategorií, druhý graf ukazuje, kolik připadá "vícepříčin" na hlavní příčiny úmrtí ve vybraných zemích a ve třetím je znázorněn podíl hlavní příčiny a skupiny několika příčin úmrtí u vybraných skupin nemocí ve srovnávaných zemích. Tři boxy upřesňují terminologické pojmy, včetně jejich zdrojů (mj. popis francouzského úmrtního listu).

Červenec–srpen, č. 535

Konec jednoho dítěte v Číně?

(Isabelle Attané)

Autorka se na základě demografických dat o vývoji plodnosti v Číně za zhruba posledních čtyřicet let zabývá změnou populační politiky v této nejlidnatější zemi světa. V roce 2015 čínská vláda oznámila ukon-

čení „politiky jednoho dítěte“ a zavedla „politiku dvou dětí“. Ta by měla zmírnit proces stárnutí a vést rovněž k nápravě nerovnováhy pohlaví při narození. Autorka v té souvislosti rovněž uvádí stanovisko většiny čínských demografů pochybujících o plné úspěšnosti této politiky. Svoji roli při jejím rozšíření totiž hraje i zvyšování životních nákladů na děti a vzrůstající nejistota na trhu práce u samotných žen. Nejsou to ale jen tyto důvody, které velkou část manželských párů od početí druhého dítěte odrazují. Je uváděn i příklad Šanghaje, kde přestože byla od roku 2009 praktikována podpora dvou dětí, je úhrnná plodnost mimořádně nízká (0,7 dítěte v roce 2014).

Text doprovází graf ukazující pokles plodnosti od roku 1970 (1970 – 5,8 dítěte na ženu, 2,8 v roce 1979 a 1,2–1,5 dítěte od roku 1990), mapka regionálního rozložení plodnosti podle provincií kolem roku 1990 (západní provincie Xinjiang 2,37, Qinghai 2,10, oproti tomu Shanghai a Jiangsu 1,06) a tabulka prezentující proces stárnutí populace v Číně od roku 1970 (podíl věkové skupiny do 15 let v roce 1970 byl 40,7 %, 2010 – 16,6 % a 2050 – 13,5 %, podíl věkové skupiny 60 a více let v roce 1970 byl 6,1 %, 2010 – 13,3 % a 2050 – 36,5 %).

Září, č. 536

Narození matkám mladších 20 let v Anglii ve zpětném pohledu: přiblížení se Evropě

(John Tomkinson)

Autor vychází ze skutečnosti, že plodnost žen mladších dvaceti let se v Anglii výrazně lišila od západních evropských zemí. V posledních desetiletích se ale i Anglie přibližuje stavu na evropském kontinentu. Srovnání autor provádí především na datech Francie. S obsahem příspěvku seznamují názvy jednotlivých podkapitol. Matky s věkem méně než dvacet let jsou velmi frekventované v anglosaském světě, Plodnost mladších než dvacetiletých v Anglii a Francii: divergence a pak konvergence, Více faktorů ve hře: sexuální aktivita, potraty, socioekonomické prostředí, Proč dochází ke sblížování se západní Evropou.

Samotný text doplňují dvě tabulky (plodnost v anglosaských zemích, procentuální zastoupení metod antikoncepce u mladších než dvacetiletých žen v Ang-

1) Za Českou republiku je uvedena Markéta Pechholdová z VŠE Praha.

lii a Francii), tři grafy (vývoj plodnosti 15–19letých v Anglii a Francii v letech 1975–2014, plodnost podle věku v obou zemích za stejné období a podíl těhotenství končících interrupcí opět za Anglii a Francii). Článek doplňuje i rámeček vysvětlující přístup k anti-koncepci a potratům v obou zemích.

Říjen, č. 537

Náhradní mateřství v Indii

(*Virginie Rozee, Sayeed Unisa, Elise de La Rochebrochard*)

Mezinárodní kolektiv autorek, včetně pracovnice institutu populační vědy v Indii, se věnuje ve světě stále aktivnějšímu fenoménu – populačně-medicínskému tématu náhradního mateřství a institutu náhradní matky (GPA). Provedená anketa zjišťuje jednak názory na náhradní mateřství (ve Francii je zakázáno) u využívaných indických žen nebo budoucích rodičů (indických případně cizích rodičů) a rovněž postoje lékařů, právníků a pracovníků příslušných indických klinik. Text se podrobně věnuje popisu situace rodičů, kteří získali tuto roli pomocí GPA, celé organizaci, lékařům zainteresovaným v této činnosti a náhradním indickým matkám. Dva informační boxy specifikují techniky GPA a popisují sociologickou anketu provedenou na toto téma.

Listopad, č. 538

Znásilnění a sexuální násilí ve Francii: první výsledky ankety Virage

(*Christelle Hamel, Alice Debauche, Elizabeth Brown, et al.*)

Bulletin podává zprávu o výsledcích ankety Násilí a vztahy mezi pohlavími (*Violences et rapports de genre – Virage*) uskutečněné Institutem demografie v roce 2015 na rozsáhlém vzorku francouzské populace (16 000 žen a 12 000 mužů) ve věku 20–69 let. Po poměrně rozsáhlé metodologické části, včetně formulace kladených otázek (uvedeny níže), se autoři věnují frekvenci sexuální agrese v průběhu všech mě-

síců v roce, a to v rozdělení na ženy i muže. Specifikují rozdělení podle věku aktérů a rovněž životního prostoru (rodina a jejich bližní, manželské prostředí, studium, práce a jiný veřejný prostor), kde k agresii docházelo. Z prezentovaných výsledků připomeňme alespoň tu základní obecně známou skutečnost, že ženy byly vystaveny této formě násilí více než čtyřikrát častěji než muži. Studie obsahuje i dva grafy, dvě specifikující tabulky a dva vysvětlující boxy.

Znění kladených otázek. Otázka 1 pro ženy: Dotýkal se proti vaší vůli někdo vašich prsou nebo hýždí? Otázka 1 pro muže: Otíral se nebo tisknul se k vám někdo proti vaší vůli? Otázka 2 společná: Byli(y) jste nuceni(y) dělat nebo podstoupit nechtěné sexuální doteky, zkoušeli(y) jste nebo jste byli(y) schopni(y) sexuálního styku proti vaší vůli? Otázka 3 společná: Praktikovali(y) jste jiné sexuální jednání či praktiky?

Prosinec, č. 539

Bydlí osoby starší 85 let ve Francii samostatně nebo v kruhu blízkých: velké diference mezi departementy (Loïc Trabut, Joëlle Gaymu)

Podrobný rozbor stávající situace ve Francii provádí pracovníci demografického institutu (INEDu) za zhruba třicetileté časové rozpětí – srovnání mezi roky 1982 a 2011. V tomto období se v celé Francii výrazně zvýšil počet osob starších 85 let, které žijí samy, případně v páru, oproti počátku sledovaného období, kdy žily mezi svými příbuznými v rodině. V roce 1982 se jednalo o jednu osobu ze dvou, zatímco v roce 2011 žilo osamocené již sedm osob z deseti. Přes obecný trend v rámci celé Francii však existují stále rozdíly mezi jednotlivými územními oblastmi (nejvyšší umístění v rodině zůstává stále v jihozápadní Francii). Rozdíl mezi způsobem bydlení mužů a žen v roce 1982 a 2011 ukazuje první graf, ostatní grafy jsou věnovány podrobnému srovnání vývoje v jednotlivých departementech.

LP

Population

2016, ročník 71, číslo 2

Druhé číslo roku 2016 zahajuje krátkým textem *Marianne Kempeneers* (Universita Montreal), předsedkyně poroty soutěže Mladý autor roku 2015, v němž informuje o výsledcích prvního ročníku této soutěže. Té se zúčastnili celkem autoři z 11 zemí, ze čtyř kontinentů s 26 pracemi (11 v anglickém jazyce, 15 ve francouzštině). Autory podstatné části zaslaných příspěvků porota vyzvala, aby upravené verze soutěžních textů předložili redakci revue. Vítězem soutěže se stala *Emanuela Struffolino*, doktorandka výzkumného sociálního ústavu v Berlíně (Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung).

Oceněný text s názvem **Vnímání zdraví matek v neúplných rodinách ve Švýcarsku: role odborné činnosti a vzdělávání** (*Emanuela Struffolino, Laura Bernardi, Marieke Voorpostel*, s.193–221) začíná prezentací situace osamělých matek ve Švýcarsku (ve věkové kategorii 15–54 let představují 6 %). V teoretické části autorky popisují vazby mezi zdravím a rodičem z neúplné rodiny, vzájemné vazby, které u těchto osob existují ve vztahu k zaměstnání a zdraví. Nakonec se zabývají významem vzdělání a rozsahem pracovního úvazku. V části věnované údajům a metodám popisují vlastní výběr dat, stanovení závislých a dalších proměnných a použité metody. Zjištěné výsledky prezentují prostřednictvím několika modelů shrnutých do příslušných statistických tabulek.

V dlouhodobě uváděném cyklu Syntéza populačních otázek je zařazen článek s názvem **Mrzačení ženských genitálií. Současný stav a vědomosti** (*Armelle Andro, Marie Lesclingand*, s. 225–311), který navazuje na text z roku 2015 *Masculinisation des naissances*. Autorky pracují na universitě Paris I a Nice Cote d'Azur a současně v INEDu, se věnují tomuto u nás poměrně málo frekventovanému tématu ve velmi širokém záběru. Což potvrzuje i rozsah článku – téměř 90 stránek. Ve vstupní kapitole nazvané *Obřízka ženských pohlavních orgánů* se věnují antropologickému pohledu vysvětlujícímu společenské a kulturní základy problému, dále na-

vazují problematikou mezinárodní doktríny proti tomuto fenoménu, jak z hlediska lidských práv, tak zdravotnického zákonodárství. Kapitola uzavírá klasifikace různých forem zmrzačení. Ve zdrojích dat se zabývají sociodemografickými výzkumy, otázkou klinických šetření včetně zdravotních následků a limity údajů získaných od jednotlivých žen. Pozornost je věnována rovněž rozsahu mrzačení pohlavních orgánů a současné situaci v příslušných zemích (jedná se zhruba o 30 zemí především v Africe a na Středním východě). Autorky pokračují hodnocením vývoje sociální dynamiky, včetně vlivu migrace, a zabývají se faktory vlivu na opuštění nebo přetrvávání existující praxe. Kapitola je věnována rovněž důsledkům tohoto zmrzačení na zdraví a sexualitu žen včetně porodnických komplikací. Autorky rozebírají i problematiku zdravotní péče, kde hovoří mj. o medikalizaci problému a zabraňování jeho další difuzi, či o chirurgii rehabilitace. Rozsáhlé jsou rovněž závěry, v nichž najdeme například doporučení pro lepší analýzu dat, pro sběr dat, návrhy na další studie o zdravotní péči či otázky týkající práv žen. Text doplňují tři vysvětlující tabulky, 12 grafů včetně mapových podkladů z Afriky a příslušných států, podrobná příloha specifikující dotazník zjišťování, přehled výsledků v jednotlivých afrických státech a schéma metod odhadu počtu „zmrzačených“ žen. K dispozici je i desetistránkový bibliografický seznam literatury.

Další text s názvem **Vliv občanského zákoníku z roku 2010 na rozhodnutí o střídavé péči rozvedených rodičů v Katalánsku a ve Španělsku** (s. 315–341) zpracovali autoři z Centra demografických studií v Barceloně (*Montserrat Solsona, Jeroen Spijker*). Příspěvek je rozdělen do kapitol: Střídavá péče – Právníkový koncept a praxe; Španělská a katalánská legislativa rozvodu a střídavé péče (s grafy vývoje svateb a rozvodů ve Španělsku a proporce střídavé péče v letech 2007–2012 v jednotlivých regionech Španělska); Data a metody; Výsledky a diskuze. Text je doplněn čtyřmi přehledovými tabulkami včetně mezinárodního srovnání.

I v tomto čísle pokračuje redakce v návratu do roku vzniku revue, tj. do roku 1946, a uvádí s komentářem faksimili textu **Stárnutí populace, odchody a imigrace** od *Paula Vincenta*, s. 348–380.

Kritická bibliografie zahrnuje celkem 7 publikací francouzské provincie, jednu americkou a jednu anglickou.

LP

Population

2016, ročník 71, číslo 3

V pravidelně zveřejňovaném příspěvku **Současný demografický vývoj ve Francii: pokles porodnosti, zvýšení úmrtnosti** (*Magali Mazuy, Magali Barbieri, Didier Breton, Hippolyte d'Albis*, s. 422–485) je v úvodu informace o stavu obyvatel Francie k 1.1.2016 – 66,6 mil., z čehož na metropolitní zemi připadá 64,5 mil. osob. Obsahově pak prezentuje demografickou situaci podkapitolami: Všeobecný vývoj a struktura populace podle věku; Imigrace ze třetích zemí; Narození a plodnost; Potraty; Sňatky; PACS a rozvody; Úmrtnost a Souhrnný pohled. Studii doplňuje velké množství tabulek (14), grafů (24) a Statistická příloha s 15 rozsáhlými tabulkami (např. vývoj plodnosti ve Francii od roku 1970, plodnost v zemích Evropy podle generací, průběh potratovosti ve Francii včetně indikátorů od roku 1976, souhrnná charakteristika úmrtnosti za období 1946–2014, naděje dožití ve státech Evropy, dětská úmrtnost v Evropě a velmi podrobné tabulky úmrtnosti ve Francii členěné podle příslušné klasifikace, a to od roku 1980). Na závěr nechybí ani rozsáhlý soupis použité literatury.

Příspěvek s názvem **Pokrytí nákladů na rozvod: úloha rodiny, státu a trhu** (*Cécile Bourreau-Dubois, Myriam Doriat-Duban*, s. 487–545) je rozdělen do několika kapitol – I. Rozvod, představuje riziko s nákladnými důsledky podle soukromého a kolektivního měřítka; II. Soukromá správa krytí rizik rozvodu (Teoretické základy privátních výstupů rozvodových rizik, Možné modality podpor rozvodu v případě soukromých rizik); III. Role státu v řízení rizik rozvodu (Teoretické základy veřejné intervence, Veřejné prostředky řízení rozvodových rizik).

Na téma širokého pojetí krytí nákladů na rozvod je na základě uvedeného textu vedena v sedmi příspěvcích diskuze, které se účastní deset autorů. Diskusní příspěvky nesou např. názvy Různorodost právních úprav v Evropě – „průměrné“ právo neexistuje; Snížení genderové asymetrie v důsledku rozvodu; Klíčová otázka rozvodu: děti; Za jakých podmínek může být rozvod pokládán za riziko. Autorky textu na závěr shrnují své odpovědi na uvedené komentáře.

V příspěvku **Prameny týkající se starších populací v Evropě: srovnání šetření Generace a rovnosti (GGS) a šetření o zdraví, stárnutí a odchodu do důchodu (SHARE)** se autorky (*Katherine Keenan, Else Foverskov, Emily Grundy*, s. 546–574) věnují porovnání dvou reprezentativních anket, které dlouhodobě zjišťují sociodemografickou a zdravotní situaci osob ve věku 50 až 80 let v šesti zemích Evropy (Belgie, Estonsko, Francie, Maďarsko, Německo, Nizozemí a Polsko). Součástí článku je rozsáhlá metodologická část a velká srovnávací tabulka obou šetření. V článku jsou porovnány výsledky za příslušné osoby daného věku, analyzovány informace o jejich rozdělení podle pohlaví, věku, rodinného stavu a rovněž plodnosti, kde jsou dle autorů data u obou zdrojů podobná. I přes používání příslušné mezinárodní klasifikace týkající se vzdělání jsou u některých zemí rozdíly v rozložení úrovně vzdělání. Rozdíly byly rovněž v popisu systému zdravotní péče, což je dané odlišným formulováním zdravotních problémů a jejich zvýrazněním v příslušném dotazníku průzkumu. Pro srovnání obou šetření je využívána i multivariační analýza týkající se zdravotních ukazatelů. Na závěr je po-

suzována kvalita příslušných dat včetně prezentace možnosti jejich využití. Text je doplněn tabulkami a řadou grafů.

Redakce časopisu pokračuje v připomenutí sedmdesátého výročí časopisu zveřejněním dalšího textu, z prvního ročníku revue z roku 1946 uvedením článku ze čtvrtého čísla **Krize živobytí a demografie ve Francii za starého režimu** od *Jeana Meuvreta*. Připojen je redakční komentář pod názvem **Demografie a hladomor – průkopnický článek**, kde o něm auto-

ři hovoří jako o klíčovém textu pro několik generací historiků nebo historických demografů.

V rámci kritické bibliografie je zveřejněno osm recenzí na téma Gender – historie, nerovnosti. Čtenář mezi nimi nalezne např. tituly „Továrna na chlapce, výchova chlapců od roku 1820 do současnosti“ nebo „Politický charakter homosexuality, vývoj identity a komunity ve Francii“.

 LP

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA A DEMOGRAFIA

26. ROČNÍK, 4/2016

VEDECKÉ ČLÁNKY

Ján Klacso, Štefan Rychtárik | The Impact of the Low Interest Rate Environment on the Profitability of the European Banking Sectors

Roman Pavelka | Příklady využití programovacího jazyka R pro státní statistiku

Branislav Šprocha | Plodnosť žien Slovenska podľa výsledkov sčítania 2011

Vydává Štatistický úrad Slovenskej republiky (vychází 4x do roka), distribuuje a objednávky přijímá ŠÚ SR, informační servis, Miletičova 3, 824 67 Bratislava 26, Slovenská republika, cena výtisku 5 €, cena ročního předplatného 20 €

Obhájené bakalářské práce na katedře demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty UK v Praze v letech 2012–2016

2012

- Čadýová, Barbora. *Rodinná politika v České republice na úrovni obcí*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Čejková Markéta. *Regionální vývoj úmrtnosti na nemoci spojené s kouřením v České republice v letech 1994–2009*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Hašek, Oldřich. *Dopad rozšiřování Evropské unie na základní demografické ukazatele*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Jansová, Lenka. *Porovnání vývoje rozvodovosti v České republice a na Slovensku po roce 1993*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Kašpar, Dan. *Vybrané teoretické a analytické přístupy demografie k úmrtnosti v nejvyšších věcích: ilustrace na vybraných státech*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Krejčí, Anna. *Souvislosti vývoje rodinné politiky a plodnosti v Bulharsku a Rumunsku*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Laušmanová, Barbora. *Užití demografických metod v hodnocení vlivu vedení banky na její ekonomickou úspěšnost*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Pachlová, Tereza. *Umělé přerušení těhotenství ve vyspělých zemích: trendy a legislativa*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Raymanová, Petra. *Populační vývoj euroregionů Šumava a Silva Nortica po roce 2000*. Vedoucí práce: D. Bartoňová.
- Valterová, Aneta. *Vybrané demografické charakteristiky obyvatelstva strukturálně postižených okresů ČR na konci 20. a počátkem 21. století*. Vedoucí práce: D. Bartoňová.

2013

- Aubrecht, Vratislav. *Vývoj sekundárního indexu maskulinity v Indii a Číně*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Bedřichová, Eva. *Porovnání vývoje sňatečnosti v České republice a na Slovensku po roce 1993*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Cihelková, Lenka. *Reprodukční zdraví a plánované rodičovství v Mexiku*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Dvořáková, Andrea. *Charakteristika imigrantů ve Francii na počátku 21. století*. Vedoucí práce: L. Šídlo.

- Efimenko, Yulia. *Plánované rodičovství v Egyptě*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Fajfrová, Doris. *Obyvatelstvo a náboženské vyznání - možnosti studia v podmínkách České republiky*. Vedoucí práce: L. Fialová.
- Fořtová, Lenka. *Regionální diferenciace reprodukčního chování starších žen*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Frolková, Alena. *Japonsko-Mexický typ demografické revoluce – zhodnocení průběhu v Japonsku a Mexiku*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Chourová, Renáta. *Dopady ekonomické krize na vývoj plodnosti ve státech Evropské unie*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Chválová, Martina. *Regionální diferenciace umělé potratovosti v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Junková, Kateřina. *Srovnání vybraných zdravotnických ukazatelů v zemích EU*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Klapková, Michaela. *Porovnání vývoje vybraných demografických charakteristik v severských zemích od roku 1990*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Kortanová, Jana. *Umělá potratovost ve světě*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Křenková, Lenka. *Politická scéna v České republice z pohledu demografie*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Křestanová, Jana. *Vliv československé populační politiky na úroveň plodnosti v letech 1950–1965*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Liguš, David. *Vliv křesťanství na úroveň plodnosti z dat sčítání a výběrového šetření v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Merglová, Eva. *The Impact of Having Siblings on Early Female Marriage: Evidence from Mali and Sierra Leone*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Nguyen, Thuy An. *Úmrtnost na Některé infekční a parazitární nemoci v České republice*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Ruml, Jiří. *Demografická dividenda – možné souvislosti věkové struktury a ekonomického růstu*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Sykáčková, Petra. *Regionální rozdíly v úrovni úmrtnosti v Čechách v roce 1881*. Vedoucí práce: L. Fialová.
- Vokatá, Petra. *Regionální diferenciace plodnosti mladých žen v České republice*. Vedoucí práce: J. Kocourková.

2014

- Burock, Jan. *Porovnání populačního vývoje ČR a SR od roku 1993*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Čebiš, Tomáš. *Nezaměstnanost v České republice a v EU: metodika, trendy a struktury*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Čížková, Barbora. *Demografické změny v euroasijského prostoru v letech 1950–2050 podle populačních odhadů a prognóz OSN*. Vedoucí práce: T. Kučera.
- Jalovcová, Karolína. *Demografický vývoj populačně velkých českých měst*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Jiroušová, Martina. *Sezónní profil sňatečnosti, porodnosti a úmrtnosti v České republice a mezinárodní srovnání*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Kociánová, Gabriela. *Vývoj plodnosti a dostupnosti předškolní péče o děti v České republice od 90. let*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Kristen, Michal. *Analýza klientů vybraných domovů pro seniory v Praze a v Jihočeském kraji z hlediska vybraných demografických charakteristik*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Kudláček, František. *Populační vývoj regionů NUTS2 v zemích Beneluxu*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Marek, Vojtěch. *Populační vývoj Černé Hory v letech 1948–2012*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Moszová, Vendula. *Srovnání úmrtnosti na nemoci oběhového systému ve Francii a v České republice v období 1965–1985 a možnosti prezentace výsledků analýzy široké veřejnosti*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Papřoková, Petra. *Analýza poklesu plodnosti ve Vietnamu v kontextu populační politiky a v porovnání s Čínou*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Rešová, Kateřina. *Věk při sňatku v České republice: Trendy a specifika*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Růžičková, Markéta. *Regionální diferenciací obyvatelstva České republiky podle náboženského vyznání*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Slabá, Jitka. *Struktury populace rozvedených České a Slovenské republiky dle sčítání 2011*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Suttrová, Pavla. *Rozvodovost v evropském srovnání*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Šmítková, Kristýna. *Demografické a sociální charakteristiky imigrantů do USA*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.

- Tolar, Martin. *Úmrtnost seniorů na vnější příčiny smrti v České republice v letech 1994 až 2012*. Vedoucí práce: B. Bartoňová.
- Trajer, Jiří. *Analýza vývoje úmrtnosti v regionech NUTS 3 v Česku a ve Švédsku v období 1997–2011*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Vachová, Aneta. *Analýza úmrtnosti na nemoci způsobené kouřením ve vybraných státech západní Evropy*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Vávřů, Tereza. *Průběh demografického přechodu a možné využití demografické dividendy ve vybraných zemích MENA regionu*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Vrabcová, Michaela. *Pohlavně diferencní analýza úmrtnosti podle vybraných příčin smrti v České republice od roku 1994*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Vykoukalová, Helena. *Srovnání vybraných modelů vyrovnávání a extrapolace křivky úmrtnosti*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Výmolová, Ema. *Demografické chování ve Švýcarsku: existují rozdíly mezi jazykovými skupinami?* Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Ženišková, Aneta. *Analýza odkladu a rekuperace plodnosti v Česku v kohortním pohledu*. Vedoucí práce: J. Kocourková.

2015

- Cellarová, Irena. *Diferenciací plodnosti po druhé světové válce v České republice a Japonsku*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Fialová, Lucie. *Vývoj plodnosti v USA*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Godunov, Ivan. *Porovnání metod konstrukce oficiálních úmrtnostních tabulek ve vybraných zemích*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Jirsová, Karolína. *Analýza nákladů na zdravotní péči pojištěnců VZP ČR*. Vedoucí práce: D. Džúrová.
- Klicperová, Barbora. *Koncept epidemiologického přechodu: Navazující přístupy*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Králíková, Aneta. *Vícečetné porody: trendy a faktory*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Lichtenberková, Anna. *Retrospektivní analýza plodnosti ve vybraných krajích*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Maláková, Kateřina. *Pohlavně-specifická analýza úmrtnosti v důsledku zhoubných novotvarů v Čes-*

- ké republiky v letech 1994–2013*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Masná, Eliška. *Vývoj dětské a mateřské úmrtnosti v Zambii a Zimbabwe v souvislosti s Rozvojovými cíli tisíciletí*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Magenheimová, Kateřina. *Dětská úmrtnost v rozvojových zemích*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Oplatková, Barbora. *Porovnání populační vlny v 70. letech 20. století a v prvním desetiletí 21. století v ČR*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
 - Panfilova, Kaselina. *Analýza plodnosti podle věku a pořadí v Rusku a Česku*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Pištorová, Markéta. *Analýza plodnosti v Česku z dat sčítání 2011*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Průšová, Markéta. *Vliv demografického stárnutí na náklady na zdravotní péči*. L. Šídlo.
 - Řezníčková, Albína. *Vývoj úmrtnosti žen v souvislosti s vybranými rizikovými faktory životního stylu v České republice od roku 1995*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Sehnalová, Barbora. *Srovnání České republiky a Slovenska z hlediska specifických rysů úmrtnosti od počátku samostatnosti obou států*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Šučková, Dominika. *Změny porodnosti se zaměřením na porodní hmotnost*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Šebík, Jan. *Regionální analýza úmrtnosti dle skupin příčin úmrtí v evropských zemích*. Vedoucí práce: B. Burcin.
 - Votrubec, Matěj. *Institucionální péče o seniory v okrese Ústí nad Labem v kontextu současného a budoucího populačního vývoje*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- 2016**
- Černá, Tereza. *Úmrtnost v US podle pohlaví a rasy: historie a současnost*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Hlávko, Petr. *Rodinná politika Královéhradeckého kraje v kontextu populačního vývoje*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
 - Horáková, Lucie. *Registry v České republice a jejich možné využití pro demografii*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
 - Horník, Vojtěch. *Srovnání vývoje úmrtnosti ve státech střední Evropy a Pobaltí od roku 1970 do současnosti*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Hromádková, Václava. *Singles v České republice ve světle proměn hodnotových orientací*. Vedoucí práce: A. Štastná.
 - Hubálovská, Nikola. *Rozvodovost v České republice: transversální a longitudinální pohled*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Janda, Martin. *Komparace penzijních systémů v Česku a Dánsku*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
 - Plhákova, Johana. *Specifika šíření pandemie HIV/AIDS v zemích Evropské unie*. Vedoucí práce: T. Kučera.
 - Vypllel, Dan. *Sňatečnost v České republice: transversální a longitudinální pohled*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Obhájené diplomové práce na katedře demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty UK v Praze v letech 2012–2016**
- 2012**
- Ashimov, Askat. *Trends and patterns of cancer mortality in Kazakhstan in comparison with some selected European countries from 1986 to 2008*. Vedoucí práce: B. Burcin.
 - Blümelová, Iva. *Vývoj obyvatelstva v politickém okrese Kolín v období 1880–1910*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Boušová, Marie. *Proměny struktury obyvatelstva ve věku 15–59 let podle rodinného stavu v České republice po roce 1930*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Bozděch, Lukáš. *Vývoj obyvatelstva Staňkova v 19. století*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Čady, Ondřej. *Vliv screeningových programů karcinomu kolorekta na smrtelnost a incidenci tohoto onemocnění v České republice modelovaný pomocí APC přístupu*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Dostálová, Eva. *Početní stav a věková struktura lékařů v českém zdravotnictví*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
 - Fraindová, Lucie. *Sezónnost hlavních demografických procesů dříve a dnes, jejich determinanty a mezinárodní porovnání*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
 - Hodovníková, Ilona. *Bezdětnost v České republice, Spolkové republice Německo a Rakousku*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.

- Kocová, Markéta. *Analýza vývoje úmrtnosti v Rusku za využití různých metod dekompozice*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Kohoutová, Iva. *Vliv alkoholu na zdraví*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Kulzhanbekov, Maxat. *Development of lung cancer mortality in European Union from 1980 to 2006*. Vedoucí práce: B. Burcin.
 - Kusovská, Marie. *Vojenský újezd jako determinant populačního vývoje daného mikroregionu*. Vedoucí práce: L. Šidlo.
 - Marková, Jitka. *Tuberkulóza - staronový problém evropských populací*. Vedoucí práce: D. Bartoňová.
 - Pangráčová, Zuzana. *Demografická diferenciacia podľa veľkostných skupín obcí na Slovensku a v Českej republike*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Pečený, Michal. *Faktory plodnosti v okrese Most v období 2000–2010*. Vedoucí práce: J. Kraus.
 - Šimečková, Michaela. *Pozdní mateřství z demografického pohledu (na příkladu České a Slovenské republiky)*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Tvrdíková, Michaela. *Role náboženství v reprodukčním chování*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Válková, Kateřina. *Proměny plodnosti v nejnižších věkových skupinách matek z pohledu demografie*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Zykmundová, Eliška. *Sociodemografické charakteristiky obyvatel dle typu zástavby, komparace měst Praha a Bratislava*. Vedoucí práce: T. Kučera.
- 2013**
- Babková, Eliška. *Trendy a kontexty prokreačního chování v Německu, Rakousku a Švýcarsku*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Filasová, Alena. *Vliv rozpadu manželských svazků na plodnost v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Chaloupka, Ondřej. *Vývoj úmrtnosti na vybrané novotvary ve státech Evropské unie v letech 1996–2010*. Vedoucí práce: B. Burcin.
 - Koňářik, Martin. *Prognóza vývoje velikosti a struktury vězeňské populace v ČR*. Vedoucí práce: B. Burcin.
 - Kuprová, Barbora. *Vývoj obyvatelstva na panství Škvorec na přelomu 18. a 19. století*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Mazouch, Petr. *Generační úmrtnost a její modelování*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Mielniczková, Aneta. *Vliv stárnutí populace na důchodový systém v České republice a Polsku*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Mistrová, Aneta. *Charakter umělé potratovosti v České republice, Francii, Itálii a Švédsku*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Pincová, Zdeňka. *Neúplné rodinné domácnosti v ČR a SR po roce 1970 v souvislostech sociálně ekonomického a demografického vývoje*. Vedoucí práce: D. Bartoňová.
 - Podolská, Kateřina. *Vliv změny parametrů termálního plazmatu Země a slunečních indexů na úmrtnost podle příčin v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Polesná, Helena. *Změny reprodukčního chování z pohledu druhého demografického přechodu ve vybraných evropských zemích*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
 - Přibil, Karel. *Regionální diferenciacie genderových charakteristik*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Přibil, Martin. *Trendy manželské plodnosti se zaměřením na délku trvání manželství*. Vedoucí práce: +J. Rychtaříková.
 - Rathouská, Kateřina. *Aktivní otcovství jako součást rodinné politiky států EU*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
 - Rathouská, Michaela. *Analýza produktů penzijního spoření pod vlivem demografických změn*. K. Hulíková.
 - Skalák, Zdeněk. *Úmrtnost v českých zemích v letech 1920–1937 s důrazem na vybrané infekční choroby*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Sikhayev, Marlen. *Forecast of the pre-school education needs in Astana until 2030*. Vedoucí práce: T. Kučera.
 - Šípková, Adéla. *Sňatky rozvedených snoubenců v České republice po roce 1992*. Vedoucí práce: L. Fialová.
 - Šornová, Martina. *Plánování školských kapacit ve Středočeském kraji*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Takirova, Aliya. *Reproductive health patterns in post-Soviet Central Asian countries*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
 - Tipková, Petra. *Demografie sportu: aplikace demografické analýzy v atletice*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
 - Vondrušková, Diana. *Procesy vzniku a zániku rodiny ve vybraných evropských zemích na přelomu 20. a 21. století*. Vedoucí práce: L. Fialová.

2014

- Kašpar, Dan. *Konvergenční a divergenční tendence úmrtnosti ve vybraných evropských zemích*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Hlásenská, Zdeňka. *Mimomanželská a manželská plodnost v České republice a mezinárodní srovnání. Trendy, faktory a postoje*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Kohoutová, Barbora. *Aplikace demografických metod ve zpracování údajů o klientech penzijní společnosti v době důchodové reformy*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Komrsková, Lucie. *Reprodukční zdraví a umělá potratovost v Latinské Americe a Karibiku*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Koniřová, Kristýna. *Analýza vlivu stárnutí populace na výdaje v oblasti zdravotnictví ve vybraných zemích Commonwealthu*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Kudrnová, Pavlína. *Úroveň plodnosti a účast žen na pracovním trhu ve vybraných státech*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Nerušilová, Hana. *Dlouhodobá péče o seniory v České republice a evropských zemích v kontextu demografického stárnutí*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Pachlová, Tereza. *Faktory ovlivňující regionální diferenciaci úmrtnosti v České republice*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Pražák, Michal. *Srovnávací analýza odvrátitelné úmrtnosti ve vybraných evropských zemích v období 1980–2010*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Žamberková, Karolína. *Bezdětnost a její aspekty ve vybraných zemích Evropy*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.

2015

- Čadyová, Barbora. *Populační politika v Číně*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Hašek, Oldřich. *Determinanty regionální diferenciace plodnosti v zemích EU*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Klapková, Michaela. *Demografické stárnutí dle standardních a alternativních ukazatelů ve vybraných státech Evropy a jejich regionální diferenciace na úrovni NUTS2*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Křenková, Lenka. *Populační vývoj správních obvodů hlavního města Prahy mezi roky 2001 a 2013*. Vedoucí práce: L. Šídlo.

- Křestanová, Jana. *Vývoj porodnosti a předškolní péče v České republice po roce 1950*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Kvapil, Ondřej. *Srovnávací analýza úmrtnosti podle příčin smrti v zemích s nejvyšší nadějí dožití*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Malárik, Michal. *Komparatívna analýza intenzity úmrtnosti podľa vybraných príčin úmrtí v Česku a na Slovensku*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Musilová, Barbora. *Kartografické metody analýzy a prognózy migrace a jejich aplikace*. Vedoucí práce: T. Kučera.
- Mustafina, Marta. *Tempo and quantum of population ageing in the world: development opportunities and challenges*. Vedoucí práce: T. Kučera.
- Raymanová, Petra. *Průběh a časování kardiovaskulární revoluce ve vybraných evropských zemích*. Vedoucí práce: K. Hulíková.
- Ruml, Jiří. *Finanční bilance systému předškolní péče o děti v České republice*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Váňová, Kateřina. *Uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Železná, Ladislava. *Důchodové pojištění a demografický vývoj v České republice*. Vedoucí práce: K. Hulíková.

2016

- Aubrecht, Vratislav. *Globální trendy ve vývoji úmrtnosti na HIV/AIDS*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Bedřichová, Eva. *Vývoj regionální diferenciace odvrátitelné úmrtnosti v České republice*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Čížková, Barbora. *Velikost a struktura rodin a domácností v Austrálii v letech 1991–2031*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Domonkos, Zsolt. *Regionálna diferenciácia príčin úmrtnosti vo vybraných krajinách strednej Európy*. Vedoucí práce: B. Burcin.
- Dvořáková, Andrea. *Vývoj sňatečnosti v evropských zemích od roku 1960*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Chválková, Martina. *Determinanty chudoby v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Kociánová, Gabriela. *Plodnost a předškolní péče o děti v České republice a vybraných zemích Evropy*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.

- Kortanová, Jana. *Vliv ekonomické krize na úroveň plodnosti ve státech EU*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Krejčí, Anna. *Rodinná politika a reprodukční chování v zemích Visegrádské čtyřky po roce 1990*. Vedoucí práce: J. Kocourková.
- Liguš, David. *Vývoj a současná diferenciacie úmrtnostních a zdravotních poměrů v Evropě*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Moszová, Veronika. *Demografický vývoj obyvatelstva na území města Litoměřic v letech 1700–1799*. Vedoucí práce: L. Fialová.
- Růžičková, Markéta. *Náboženství v České republice: základní analýza a vztah k vybraným sociodemografickým otázkám*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Slabá, Jitka. *Využití času v závislosti na přítomnosti dítěte v domácnosti v generacích 40. až 70. let 20. století ve Spojených státech amerických*. Vedoucí práce: O. Kurtinová.
- Sykáčková, Petra. *Úmrtnost v Předlitavsku v letech 1881–1911*. Vedoucí práce: L. Fialová.
- Vykoukalová, Helena. *Rodinná politika skandinávských zemí: podobnosti a odlišnosti*. Vedoucí práce: J. Kocourková.

Obhájené dizertační práce na katedře demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty UK v Praze v letech 2006–2011

2012

- Baigarayeva, Aida. *Reproductive behavior and its patterns in the South Kazakhstan Region*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Hulíková Tesárková, Klára. *Selected methods of mortality analysis focused on adults and the oldest age-groups*. Vedoucí práce: B. Burcin.

2013

- Karzhaubayeva, Ainur. *Frontier migration between Kazakhstan and Russia: the case of the West Kazakhstan*. Vedoucí práce: D. Drbohlav.
- Saparbekova, Ainur. *Migration policy and its role in implementation of population development strategy of the Republic of Kazakhstan*. Vedoucí práce: J. Kocourková.

2014

- Krutská, Jana. *Analýza pracovní neschopnosti a prezentismu v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.

2015

- Koudelka, Pavel. *Změny plodnosti v kontextu genderové revoluce se zaměřením na roli muže v rodině v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Kurkin, Roman. *Faktory plodnosti a regionální diferenciacie plodnosti v České republice po roce 1991*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Lustigová, Michaela. *Determinanty vzniku nemoci oběhové soustavy v české populaci*. Vedoucí práce: D. Džúrová.
- Novák, Martin. *Dostupnost zdravotní péče v ČR v závislosti na geodemografických charakteristikách obyvatelstva*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Šustová, Šárka. *Příjmová chudoba pracujících osob v České republice*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.

2016

- Habartová, Pavlína. *Rodiny a domácnosti ve sčítání lidu se zaměřením na metodologické aspekty dat*. Vedoucí práce: J. Rychtaříková.
- Kocová, Markéta. *Analýza nemocnosti v Česku založená na poskytování a spotřebě zdravotní péče se zaměřením na diabetes mellitus*. Vedoucí práce: L. Šídlo.
- Kusovská, Marie. *Proměny počtu žáků základních škol v souvislosti s populačním vývojem v obcích Česka*. Vedoucí práce: L. Šídlo.

SOCIOLOGICKÝ ČASOPIS

CZECH SOCIOLOGICAL REVIEW

2016, ROČNÍK 52, ČÍSLO 4

STATI

Luděk Sýkora, Klára Fiedlerová, Tereza Freidingerová, Andrea Svobodová, Dita Čermáková | Soužití v městské čtvrti: majorita a Vietnamci v Praze-Libuši

Lada Železná, Martin Kreidl | Mobilita mezi zaměstnaností a nezaměstnaností u starších pracovníků v ČR

Arnošt Svoboda | Sportovní hvězda jako výsledek akumulace sportovního kapitálu

Petr Fučík | Genderové aspekty rozvodovosti. Co může studium rozvodu nabídnout teoreticky zaměřené sociologii rodiny?

SOCIOLOGICKÝ ČASOPIS

CZECH SOCIOLOGICAL REVIEW

2016, ROČNÍK 52, ČÍSLO 5

STATI

Miloš Brunclík, Michal Kubát | Český demokratický režim po roce 2012: přechod k poloprezidencialismu?

Lukáš Linek, Roman Chytilík, Otto Eibl | Obrana, akvizice, či nesoutěž? Jak se měnila podoba a intenzita soutěže mezi českými stranami v letech 2006–2014?

Vít Šimral | Proměny českého stranického systému ve světle účetních knih politických stran

Petra Svačinová | Slibem nezarmoutíš? Naplňování socioekonomických legislativních slibů českých vládních stran (2006–2015)

Sociologický časopis / Czech Sociological Review

Recenzovaný oborový vědecký časopis vydávaný Sociologickým ústavem AV ČR, v.v.i.

Přináší zásadní stati rozvíjející českou sociologii.

Obsah časopisu (od roku 1993) je uveřejněn na internetu na URL <http://sreview.soc.cas.cz>

Vychází 6x ročně (4x česky, 2x anglicky).

Cena jednoho výtisku bez DPH je 85 Kč. Předplatné na rok je 510 Kč.

Informace o předplatném a objednávky vyřizuje:

Sociologický časopis/Czech Sociological Review – redakce,
Jilská 1, 110 00 Praha 1, tel. 221 183 217–218,
fax 222 220 143, e-mail: sreview@soc.cas.cz